

Sygnatura akt: V GC 83/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 19 maja 2022 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu, V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Górna-Szuława

Protokolant: Kinga Gnerowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2022 r. w Kaliszu

na rozprawie sprawy

z powództwa: (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.**

przeciwko: **M. I.**

o zapłatę

zasądza od pozwanej M. I. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. kwotę 1.321,75 zł (tysiąc trzysta dwadzieścia jeden złotych 75/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 06 listopada 2021 r. do dnia zapłaty,

oddala powództwo w pozostałym zakresie,

zasądza od powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. na rzecz pozwanej M. I. kwotę 246,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Katarzyna Górna-Szuława

Sygn. akt V GC 83/22

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 grudnia 2021 r. (data wpływu) powódka (...) Sp. z o.o.

z siedzibą w O. W., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła

o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwana M. I. ma zapłacić jej kwotę 4.405,86 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 06 listopada 2021 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż umową z dnia 11 kwietnia 2019 r. nr ZW/211/ (...) /19/MARZ pozwana zleciła jej windykację wierzytelności w łącznej kwocie 47.760,00 zł w stosunku do K. B.. W umowie oświadczyła m.in., że będąca przedmiotem umowy wierzytelność jest bezsporna i wymagalna. Powódka podniosła, że po zawarciu umowy wniosła przeciwko dłużnicze pozwanej pozew o zapłatę do Sądu Rejonowego dla Warszawy M. w W.. Wyrokiem z dnia 17 marca 2021 r. Sąd oddalił powództwo, a pozwana nie wyraziła woli składania apelacji. Powódka podała, że zgodnie z §8 pkt 1 łączącej strony umowy pozwana zobowiązana jest zapłacić jej należne wynagrodzenie w wysokości dochodzonej pozwem.

W dniu 21 grudnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w osobie Starszego referendarza sądowego wydał w sprawie V GNc 3424/21 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym uwzględnił żądanie pozwu.

Z przedmiotowy rozstrzygnięciem nie zgodziła się pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i w dniu 28 stycznia 2022 r. (data wpływu) złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana przyznała, zakwestionowała roszczenie co do zasady i co do wysokości. Zarzuciła powódce brak należytej staranności podczas dochodzenia roszczenia przez Sądem Rejonowym dla Warszawy M. w W.. Podniosła również, że łącząca strony umowa zawierała klauzule abuzywne, które jej nie wiążą.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. W.. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie działalności wspomagającej usługi finansowe. Natomiast pozwana M. I. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...) w W. w oparciu o wpis do (...). Prowadzi działalność m.in. w zakresie usług budowlanych.

Fakty bezsporne.

W dniu 11 kwietnia 2019 r. pozwana zawarła z powódką umowę windykacji roszczeń pieniężnych nr ZW/211/ (...) /19/MARZ. Przedmiotem umowy było zlecenie powódce windykacji niespornych i wymagalnych wierzytelności pieniężnych przysługujących pozwanej względem dłużniczki K. B. w kwocie 47.760,00 zł.

Zgodnie z §2 łączącej strony umowy powódka była upoważniona do dokonywania w imieniu pozwanej wezwań do zapłaty, prowadzenia negocjacji z dłużnikiem zmierzających do polubownego zakończenia sprawy, w tym do zawarcia ugody z dłużnikiem, a także prowadzenia postępowania sądowego przed sądem I i II instancji oraz postępowania egzekucyjnego.

Stosownie do brzmienia §5 łączącej strony umowy za przeprowadzenie czynności windykacyjnych wierzytelności objętych umową powódce przysługiwało wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 10% należności głównej, powiększone o podatek VAT oraz ustawowe lub umowne odsetki naliczone od należności głównej, zwane w umowie wynagrodzeniem (pkt 1). Pozwana, bez względu na przyczynę niewykonania lub niewłaściwe wykonanie zobowiązania ze swojej strony, odpowiadała z powodów określonych w §6 pkt 5, 8 i 9, §7 pkt 3, §8, §9 oraz §12 pkt 5 i 12, a także zawarcia ugody z dłużnikiem bez zgody powódki na podstawie art. 473 kc (pkt 2). Wysokość zryczałtowanego odszkodowania była taka sama, jak wynagrodzenia określonego w §5 pkt 1.

Zgodnie z treścią §8 pkt 1 pozwana ponosiła odpowiedzialność wobec powódki za zarzuty przysługujące dłużnicze, o których wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, a nie wyjawiała ich powódce, w szczególności za to, że wierzytelność objęta umową jej nie przysługuje i zobowiązana była pokryć wszelkie koszty i wydatki, które powódka poniosła w związku z dochodzeniem tej wierzytelności oraz należne jej wynagrodzenie opisane w §5 umowy.

Stosownie do treści pkt 11 umowy walutą kontraktu była windykowana wierzytelność. Zgodnie zaś z §12 pkt 14 umowy pozwana oświadczyła, iż zapoznała się z treścią umowy i po jej przeczytaniu nie wноси zastrzeżeń.

Jednocześnie pozwana udzieliła powódce pełnomocnictwa szczególnego do umowy w celu prowadzenia windykacji wobec dłużnika.

Dowód: umowa windykacji roszczeń pieniężnych k. 8-12, załącznik nr 1 do umowy k. 13, pełnomocnictwo k. 14.

Spotkanie pozwanej z przedstawicielem powódki odbyło się w B., w restauracji (...)s. M. I. potrzebowała pomocy profesjonalisty w odzyskaniu należności od swojej dłużniczki. Pozwana przeczytała umowę przed jej podpisaniem, ale miała pytania do jej treści. Poprosiła o wyjaśnienia. Przedstawiciel powódki powiedział, żeby niczym się nie przejmowała. Poprosił o wystawienie faktury obejmującej wierzytelność, która nie była wcześniej sporządzona. Pozwana miała utrudniony kontakt z powódka w trakcie realizacji umowy. Otrzymywała nikłe informacje.

Dowód: przesłuchanie pozwanej M. I. k. 93v-94, e-protokół rozprawy z dnia 25.04.2022r. 00:01:36-00:13:40.

W ramach realizacji umowy powódka pismem z dnia 12 kwietnia 2019 r. wezwała K. B. do zapłaty kwoty 47.805,80 zł - w terminie 3 dni na wskazany rachunek bankowy, pod rygorem skierowania sprawy na drogę procesu sądowego.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z dowodem doręczenia w aktach sprawy II C 3020/19 k. 10-12.

Następnie powódka wystąpiła do Sądu Rejonowego dla Warszawy M.

w M. II Wydziału Cywilnego przeciwko K. B. z pozwem o zapłatę 47.760,00 zł wraz z kosztami procesu. Pozwana nie wiedziała, kto będzie ją reprezentował. Wyrokiem zaocznym z dnia 04 grudnia 2019 r. wydanym w sprawie sygn. akt II C 3020/19 Sąd uwzględnił roszczenie pozwu. Z przedmiotowym rozstrzygnięciem nie zgodziła się pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i skutecznie złożyła sprzeciw. Wniosła w nim o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Zakwestionowała legitymację czynną powódki wskazując, że nigdy nie zawierała z M. I. żadnej umowy. Wyrokiem z dnia 17 marca 2021r. wydanym w sprawie sygn. akt II C 3020/19 Sąd uchylił w całości wyrok zaoczny z dnia 04 grudnia 2019 r., oddalił powództwo w całości i zasądził od powódki na rzecz K. B. koszty procesu w całości.

W uzasadnieniu wyroku Sąd podał, że roszczenie nie zostało udowodnione ani co do zasady, ani co do wysokości. Wskazał, że z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż pozwana (K. B.) nie zawierała z powódką (M. I.) żadnej umowy, a nawet gdyby przyjąć, że łączyła je umowa o dzieło, nie pełnomocnik powódki nie wykazał istotnych jej postanowień (przedmiotu umowy ani wynagrodzenia).

Dowód: odpowiedź na pozew wraz z załącznikami k. 15-19, wyrok zaoczny k. 20, sprzeciw od wyroku zaocznego wraz z załącznikami k. 21-28, uzasadnienie wyroku k. 32-36, przesłuchanie pozwanej M. I. k. 93v-94, e-protokół rozprawy z dnia 25.04.2022r. 00:01:36-00:13:40.

Pismem z dnia 24 września 2021 r. pozwana została poinformowana przez powódkę o treści wyroku oraz zapytana o dyspozycję wnoszenia apelacji. Miała udzielić odpowiedzi w terminie 3 dni od otrzymania tego pisma. Powódka poinformowała ją jednocześnie o kosztach związanych z postępowaniem apelacyjnym. Wskazała, że brak odpowiedzi i wpłaty kosztów związanych z wniesieniem apelacji w określonym terminie będzie jednoznaczny z podjęciem decyzji negatywnej. Do pisma powódka dołączyła kopię wyroku. Pismo zostało doręczone pozwanej za pośrednictwem poczty elektronicznej dnia 27 września 2021 r., zaś za pośrednictwem poczty tradycyjnej w dniu 08 października 2021 r.

Dowód: pismo wraz z załącznikami k. 30-36, potwierdzenie odbioru przesyłki pocztowej k. 37, e-mail k. 38.

Mailem z dnia 01 października 2021 r. powódka przesłała pozwanej opinię prawną wskazującą na niezasadność wniesienia środka zaskarżenia. W odpowiedzi pozwana wskazała, że rezygnuje z apelacji.

Dowód: e-mail k. 38v, 39.

W dniu 07 października 2021 r. powódka wystawiła pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 4.405,86 zł tytułem prowizji określonej w §8 ust. 1 łączącej strony umowy.

Dowód: faktura VAT k. 40.

W piśmie z dnia 25 października 2021 r. wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 4.405,86 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) tytułem prowizji określonej w §8 ust. 1 łączącej strony umowy w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania, pod rygorem skierowania sprawy na drogę procesu sądowego. Do pisma powódka dołączyła kopię wyroku wraz z uzasadnieniem oraz kopie faktury. Pismo zostało doręczone pozwanej za pośrednictwem poczty tradycyjnej w dniu 03 listopada 2021 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z załącznikami k. 46-55, potwierdzenie odbioru przesyłki pocztowej k. 55.

W załączeniu do pisma z dnia 09 listopada 2021 r. pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika odesłała fakturę wskazując, że nie uznaje roszczenia powódki.

Dowód: pismo k. 56, pełnomocnictwo k. 57, faktura VAT k. 58, kopia koperty k. 59.

Pismem z dnia 10 listopada 2021 r. powódka poinformowała pozwaną, że jest zobowiązana do zapłaty na rzecz K. B. kwoty 4.811,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu zasądzonych wyrokiem Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. z dnia 09 listopada 2021 r. Do pisma powódka dołączyła kopię postanowienia. Pismo zostało doręczone pozwanej za pośrednictwem poczty elektronicznej dnia 25 listopada 2021 r., zaś za pośrednictwem poczty tradycyjnej w dniu 15 listopada 2021 r.

Dowód: wezwanie k. 41, postanowienie k. 42, 45, potwierdzenie odbioru przesyłki pocztowej k. 43, e-mail k. 44.

Pozwana nie uregulowała żądanej kwoty.

Fakt bezsporny.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w postaci dokumentów dołączonych do akt oraz zeznań pozwanej M. I..

Za wiarygodne Sąd uznał dokumenty, z których dowód przeprowadzono w toku postępowania. Ich autentyczność oraz prawdziwość stwierdzonych w nich faktów nie budziła jego wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony procesu (art. 230 kpc).

Sąd w dał wiarę zeznaniom pozwanej M. I.. Były one spontaniczne, spójne, logiczne i znajdowały potwierdzenie w pozostałych dowodach zgromadzonych w sprawie. Stworzyły logiczny ciąg okoliczności związanych z zawarciem i realizowaniem przez strony umowy będącej przedmiotem sporu. Nadto zeznania te nie zostały zakwestionowane przez strony (art. 229 i 230 kpc).

Sąd zważył co następuje:

Bezsporne w przedmiotowej sprawie było, że w dniu 11 kwietnia 2019 r. strony zawarły umowę windykacji roszczeń pieniężnych nr ZW/211/ (...) /19/MARZ. I z tej właśnie umowy powódka wywodziła swoje roszczenie.

Wobec tego, iż taka umowa nie została uregulowana wprost w przepisach prawa cywilnego (jest to umowa nienazwana) należy do niej odpowiednio stosować przepisy o umowie zlecenia, bowiem jest ona w istocie zleceniem windykacji należności.

Wobec tego, iż umowa taka nie została uregulowana wprost w przepisach prawa cywilnego (jest to umowa nienazwana) należy do niej odpowiednio stosować przepisy o umowie zlecenia, bowiem jest ona w istocie zleceniem windykacji należności.

Zgodnie z treścią art. 734 kc przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie.

Umowa zlecenia jest umową starannego działania. Przyjmujący je ma zatem wykonywać swoje obowiązki z należytą starannością.

Stosownie do brzmienia art. 355§1 kc dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju (należyta staranność). Natomiast w myśl §2 powołanej regulacji należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności.

Wzorzec należytej staranności nie jest oparty na indywidualnych cechach i właściwościach dłużnika, lecz na oczekiwaniach społecznych wobec osób, które znalazły się w określonej sytuacji. Miernik należytej staranności jest więc zobiektywizowany, a ta obiektywizacja wzorca chroni interes wierzyciela, jego zaufanie, że dłużnik zachowa się zgodnie ze społecznymi oczekiwaniami w danej sytuacji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 15 stycznia 2013 r., VI ACa 1077/12).

Prowadzenie działalności gospodarczej powoduje, że należyta staranność określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Jest to ocena staranności surowsza od staranności ogólnie wymaganej. W istotę działalności gospodarczej wkomponowane jest bowiem wymaganie posiadania niezbędnej wiedzy fachowej, obejmującej nie tylko czysto formalne kwalifikacje, ale także doświadczenie wynikające z praktyki zawodowej oraz ustalone zwyczajowo standardy wymagań. Wskazuje się też, że obok fachowych kwalifikacji od profesjonalisty wymaga się zwiększonego zaangażowania w podjęte działania przygotowujące i realizujące świadczenie, czyli o większą zapobiegliwość, rzetelność, dokładność w działaniach dłużnika (A. Olejniczak, w: Kidyba, Komentarz KC, t. III, cz. 1, 2010, s. 44–45).

Zgodnie z §1 pkt 1 łączącej strony umowy pozwana oświadczyła, że przysługuje jej względem dłużniczki K. B. bezsporna i wymagalna wierzytelność w wysokości 47.760,00 zł, wynikająca z faktury i oświadczenia. W związku z prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy M. w W. i poczynionymi przez ten Sąd w toku sprawy ustaleniami faktycznymi przyjąć należało, że w chwili zawarcia przez strony umowy wierzytelność cedentki nie istniała. Wobec faktu, iż przedmiotowa wierzytelność nie istniała w dniu zawarcia umowy windykacji roszczeń pieniężnych, powódka wskazała jako podstawę dochodzonego roszczenia §8 pkt 1 tej umowy.

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty wskazała, że to powódka swoim działaniem przyczyniła się do przegrania procesu wytoczonego przeciwko K. B..

Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że powódka przed wystąpieniem z powództwem przeciwko dłużniczce pozwanej ograniczyła się wyłącznie do wezwania K. B. do zapłaty windykowanej należności. Nie podjęła żadnych działań mających na celu zweryfikowanie stron i treści umowy, której windykacja dotyczyła. Tym samym zdaniem Sądu nie dołożyła należytej staranności w wykonaniu przyjętego od pozwanej zlecenia. Pozwana, co wprost wynika z jej zeznań, liczyła na fachowe kwalifikacje powódki, jej doświadczenie oraz zaangażowanie w prowadzoną przez nią sprawę. Z tego powodu zawarła z nią umowę windykacji roszczeń pieniężnych.

Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika, że powódka przeprowadziła postępowanie windykacyjne wobec K. B., które jednakże zakończyło się prawomocnym oddaleniem powództwa. Tym samym pozwana nie tylko nie otrzymała wynagrodzenia za wykonane przez jej firmę prace, ale była zmuszona ponieść koszty wynagrodzenia powódki oraz koszty procesu zasądzone na rzecz jej dłużniczki przez Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W..

Z uwagi na zakres i rodzaj podjętych przez powódkę czynności w procesie windykacji należności Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie doszło do nadużycia przez nią prawa podmiotowego (art. 5 kc) – zasady sprawiedliwości kontraktowej rozumianej jako równomierny rozkład uprawnień i obowiązków w stosunku prawnym czy też korzyści

i ciężarów oraz szans i ryzyka związanego z powstaniem i realizacją tego stosunku (tak P. M. w: E. G. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Wydawnictwo C.H. B., W. 2008). Postanowienia łączącej strony umowy kreują wzajemne zobowiązania stron w taki sposób, że powódka pomimo braku wyegzekwowania należności (co było przecież przedmiotem umowy) na skutek własnych zaniechań (brak podjęcia jakichkolwiek czynności mających na celu weryfikację wiarygodności pozwanej) byłaby uprawniona do wynagrodzenia w pełnej wysokości tak samo, jak w przypadku jej odzyskania. Prawidłowy zatem jawi się wniosek, że zaistniały wyjątkowe okoliczności usprawiedliwiające zastosowanie w sprawie art. 5 kc, jako podstawy obniżenia wynagrodzenia powódki, do wysokości odpowiadającej poczynionych przez nią czynnościom i nakładom. Dlatego też Sąd dokonał korekty wysokości należności wynikającej z łączącej strony umowy do wysokości 30% wynagrodzenia uznając, że w pełni odpowiada ono czynnościom powódki podjętym w celu wyegzekwowania należności pozwanej.

Mając na uwadze powyższe rozważania faktyczne i prawne Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.321,75 zł i oddalił powództwo w pozostałym zakresie, o czym orzekł w pkt 1 i 2 sentencji wyroku.

O odsetkach od zasądzonych należności Sąd orzekł na podstawie art. 7 ust. 1-3 ustawy z dnia 08 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 poz. 424 t.j.) i zasądził je od dnia następnego po terminie zapłaty wskazanym w wezwaniu do zapłaty, o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc, zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdzielenia.

Na koszty te w rozpoznawanej sprawie złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 400,00 zł obliczona zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. tj. z 2016 r., poz. 623 ze zm.), koszty zastępstwa procesowego powoda w kwocie 900,00 zł obliczone zgodnie z §2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) oraz kwota 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa wynikająca z art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1000).

Pozwana przegrała proces w 30%, zaś powódka w 70% i w takiej części winny ponieść jego koszty. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 246,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu od oddalonej części powództwa, o czym orzekł w pkt 3 sentencji wyroku.